

ГОДИШЕН ДОКЛАД
за
наблюдение изпълнението на
Общински план за развитие
на община Елена 2014 - 2020 г.
през 2019 година

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ.....	стр.4
II. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПР И В ЧАСТНОСТ ПРОМЕНЕТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИТЕ УСЛОВИЯ В ОБЩИНАТА.....	стр.5
III. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ	стр.10
Приоритет 1. Жизнеспособна местна икономика, осигуряваща устойчив растеж	стр.10
Приоритет 2. Развитие на туризма на базата на културно – историческото наследство и природния потенциал на общината	стр.12
Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	стр.14
Приоритет 4. Изграждане на техническа инфраструктура, осигуряваща оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението	стр.17
Приоритет 5. Създаване на условия за опазване и подобряване на околната среда и постигане ефективно използване на природните ресурси	стр.20
Приоритет 6. Подобряване на институционалната среда в подкрепа на местното развитие ...	стр.21
IV. ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА	стр.23
1. Мерки за наблюдение и създадени механизми за събиране, обработване и анализ на данните	стр. 23
2. Преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми.....	стр. 23
3. Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на ОПР	стр.24
4. Мерки за постигане на необходимото съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми на територията на общината, вкл. мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени.....	стр.24
5. Мерки за прилагане принципа на партньорство.....	стр.24
6. Изпълнение на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на ОПР и Областната стратегия за развитие.....	стр.25
7. Резултати от извършени оценки към края на съответната година.....	стр. 29
V. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО	стр. 30

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ЗРР	Закон за регионалното развитие
ППЗРР	Правилник за прилагане на ЗРР
ОПР	Общински план за развитие
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
ЕФГЗ	Европейски фонд за гарантиране на земеделието
ЕФРСР	Европейски фонд за развитие на селските райони
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОПРР	Оперативна програма „Региони в растеж“
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
МОН	Министерство на образованието и науката
РИОСВ	Регионална инспекция околна среда и води
ДБТ	Дирекция бюро по труда
ГРАО	Гражданска регистрация и административно обслужване
АСП	Агенция за социално подпомагане
ДСП	Домашен социален патронаж
СНЦ	Сдружение с нестопанска цел
МИГ	Местна инициативна група
ОТИЦ	Общински туристически информационен център
ЗХР	Заведения за хранене и развлечения
ОПЛ	Общо практикуващи лекари
ЦСМП	Център за спешна медицинска помощ
СКО	Спортен клуб по ориентиране
АИК	Архитектурно исторически комплекс
ЗНЗ	Закон за насърчаване на заетостта
ЦПЛР	Център за подкрепа на личностно развитие
РЗИ	Регионална здравна инспекция
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни
БМЧК	Български младежки червен кръст
ПМС	Постановление на Министерски съвет
НПЕЕМЖС	Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Годишният доклад за наблюдение на изпълнението на Общинския план за развитие за 2019 година е разработен в съответствие с изискванията на Закона за регионалното развитие и Правилника за неговото прилагане.

Общинският план за развитие на община Елена за периода 2014-2020 година е основополагащ, стратегически, динамичен документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие. Документът очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината за период от седем години.

Наблюдението и оценката на изпълнението на ОПР се извършват за постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмирането, управлението и ресурсното осигуряване на регионалното развитие. От своя страна, резултатите от наблюдението и оценката на изпълнението на Общинския план за развитие и на регионалните планове за развитие служат като основа за наблюдение и оценка на Областната стратегия за развитие, Регионалния план за развитие и съответно на Националната стратегия за регионално развитие (чл. 31, ал. 1 във връзка с чл. 9 от ЗРР).

Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите за регионално и местно развитие, организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите за управление, както и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие.

Орган за наблюдение на Общинския план за развитие е Общинският съвет. Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие, като за резултатите от наблюдението на изпълнението му се разработва годишен доклад.

Съгласно чл.91, ал.8 от ППЗРР, настоящият доклад съдържа:

- Общи условия за изпълнение на Общинския план за развитие (ОПР) и в частност промените в социално - икономическите условия в общината;
- Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите от ОПР;
- Предприети действия за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана;
- Изпълнени проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на общинския план за развитие и на областната стратегия за развитие.
- Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

В средата на периода на действие на ОПР е изготвена Междинна оценка, приета с Решение № 135 от 28.09.2017 г. на Общински съвет – Елена.

Обвързаност на ОПР с други стратегически документи:

Документи за стратегическо развитие:

- Стратегия “Европа 2020”;
- Национална програма за развитие на България 2020;
- Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022г.;
- Регионален план за развитие на Северен централен район за периода 2014-2020г.;

- Областна стратегия за развитие на Област Велико Търново 2014-2020г.

Документи за стратегическо устройствено планиране на регионалното развитие:

- Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025г.;
- Концепция за пространствено развитие на община Елена;
- Общ устройствен план на Община Елена.

В процеса на разработване на доклада са използвани следните информационни източници: Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН); официални данни и статистическа информация от отдел: ДБТ-гр. В. Търново и филиал Елена; РИОСВ – гр. В. Търново; РЗИ – гр. Велико Търново, образователни институции на територията на общината, сайт на ДФ “Земеделие“, на РЗИ и на ГРАО; ВиК “Йовковци“ ООД – гр. Велико Търново; общинска служба „Земеделие“ – гр.Елена; Музей на Възраждането „Ил.Макариополски“ – гр.Елена и информация, предоставена от дирекциите на Общинска администрация.

II. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПР И В ЧАСТНОСТ ПРОМЕНЕТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИТЕ УСЛОВИЯ В ОБЩИНАТА

При анализиране и проследяване на условията за изпълнение на ОПР са отчетени и настъпилите промени в социално-икономическите условия, оказващи пряко въздействие върху развитието на общината.

Демографско развитие

През 2019 г. продължава тенденцията за намаляване населението на общината. Това до голяма степен се дължи на ниската раждаемост, емиграционните и имиграционните процеси протичащи в общината, поради различни фактори. Към 15.12.2019 г. по постоянен адрес населението в община Елена е 9814 души, а за града е 5780 души.

Забележка: Източник на информация ГРАО

Равнище на безработица

Средно годишното равнище на безработица в общината за 2019 г. е 9,4% и е почти два пъти по-високо от средното за страната – 5,6 %.

Пазарът на труда в община Елена се характеризира с висока безработица, при голям брой безработни без квалификация. Регистрираните безработни лица в Бюрото по труда през 2019г. са 673, от тях младежи до 29 г. – 128 бр. Лицата с намалена работоспособност са 9 бр., самотните родители – 4 бр., майките с деца до 3 години – 10бр., а продължително безработните са 10 бр.

Забележка: Източник на информация Бюро по труда – гр.В. Търново

Социални услуги предоставяни в общината

Социалните услуги в общината се определят като дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот, насочени към подкрепа на подпомаганите лица за осъществяване на ежедневните им дейности и постигане на социално включване. Те се предоставят съобразно желанието и личния избор на лицата, които се нуждаят от тях.

Със заповед на Изпълнителния директор на АСП от 01.07.2019 г. бе открит **Център за настаняване от семеен тип на деца без увреждания – гр. Елена**. Центърът е с капацитет от

десет потребителя, като към момента на откриването в него са настанени седем. Малчуганите са на различна възраст, посещават училище и близката детска градина. За децата денонощно се грижат шест детегледачки. В центъра са обособени пет спални помещения за децата, стая за персонала, просторна дневна, санитарни възли, има и двор с беседка.

Важна роля играе **Дирекция “Социално подпомагане”** – гр.Елена, която осъществява дейности по предоставяне на социални помощи за лица и семейства; социални помощи за деца; помощи и подкрепа на хора с увреждания и възрастни хора. Има създаден и отдел “Закрила на детето”.

Домашен социален патронаж

Дейността ДСП е комплекс от социални услуги, предоставяни по домовете, свързани с доставка на храна; поддържане на лична хигиена и хигиена на жилищните помещения, обитавани от ползвателя; комунално – битови услуги; осъществяване на социални контакти; медицинско наблюдение и др.

През годините социалният патронаж се е развивал, усъвършенствал и вече е с доказани традиции и високо качество на предлаганите услуги. Капацитетът му е 130 души. Обслужват се лица в пенсионна възраст, лица с увреждания. С предимство за прием се ползват самотните възрастни хора и лицата с трайно намалена работоспособност.

Дневен център за деца и младежи с увреждания

Изграден е по проект на програма ФАР и функционира от м. февруари 2007г. Капацитетът му е 36 души, а целевата група са деца и младежи с ментални увреждания. На потребителите на дневния център се предоставят активна рехабилитация, психологична и логопедична консултация, възпитателна и педагогическа подкрепа.

Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост

Грижи в среда, близка до семейната се предоставят в Центъра за настаняване от семеен тип в с. Илаков рът, където живеят 12 души.

Хоспис „Елена“

Хосписът предлага палативни грижи за тежко и терминално болни, като им предлага 24 часа медицинско обслужване и наблюдение, рехабилитация, наблюдаващ лекар, посещение от личен лекар. Капацитетът му е 25 души. Осигурява се ежедневно обгрижване включващо: лична хигиена, социален контакт, предоставяне на топла и питателна храна.

Център за ранна интервенция на уврежданията

Центърът за ранна интервенция на уврежданията в град Елена предоставя подкрепа за деца в най-ранна детска възраст и на техните семейства за подобряване достъпа до здравна грижа, формиране на родителски умения, подобряване на семейната среда, повишаване на училищната готовност на децата за включване в образователната система, както и предотвратяване на настаняването на деца в специализирани институции.

Дейностите в центъра се предоставят на: деца с увреждания и деца, изпаднали в риск, на възраст до 7 години, чиито родители са безработни или получават социални помощи; деца без личен лекар или такъв, който не е педиатър; деца, чиито родители са здравно неосигурени и такива, които имат здравословни проблеми, увреждания и не посещават детска градина. Обхваната целева група включва и родители, които имат повече от три деца, получават социални помощи или са безработни, живеят в лоши условия, не полагат достатъчно грижи за децата си, и такива които са от уязвими групи или в рисковата възраст.

Предоставяните услуги се ползват от децата и техните родители от цялата община.

Проект „Приеми ме“ 2015 по ОПРЧР

Целта на проекта е да се подкрепи процеса на деинституционализация на деца, като създаде и реализира устойчив модел за развитие на заместваща семейна грижа за деца в риск от изоставяне. През 2019 г. в приемните семейства са настанени 17 деца, две от които са осиновени.

Лични асистенти – по ПМС 344 от 21.12.2018 г.

За 2019 година по ПМС-то са назначени 75 лични асистента и 1 домашен помощник. От услугата се възползват приблизително над 100 потребителя. Осигуряват се грижи в семейна среда на лица и деца с трайни увреждания, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си и постигане на социална адаптивност. Стойността на отпуснатата сума по ПМС е 207 640 лв., а срокът за изпълнение е до 31.08.2019г. С допълнително споразумение от 21.08.2019 г. срокът е удължен до 31.12.2019 г., като са осигурени необходимите финансови средства в размер на 86 444 лв. до края на календарната година.

Образование

№	Учебно заведение	Учебна 2019/2020г.	
		бр.пара лелки/ групи	бр.деца/ ученици
1	СУ „Иван Момчилов”, в това число:	23	460
	професионална паралелка - горско стопанство	4	62
	професионална паралелка – ресторантьорство	4	74
2	НУ „Иларион Макариополски“	4	73
3	ОУ „Отец Паисий“ с.Майско, в това число:	8	155
	професионална паралелка – ресторантьорство	1	25
4	ОУ „Отец Паисий“ с.Константин	7	63
5	ОУ „Христо Ботев” с.Беброво	4	24
	Общо за училища	46	775
1	ДГ „Радост“ гр. Елена	5	124
2	ДГ „Приказен свят“ с.Майско	2	51
3	ДГ „Щастливо детство“ с.Константин	1	26
4	ДГ „Вяра, Надежда и Любов“ с.Беброво	1	20
5	ДГ „ Мир“ с.Каменари	1	13
	Общо за ДГ	10	234

Култура

Разнообразен и постоянно обогатяващ се е културният живот в община Елена.

Това най-ясно личи от Календара на културните събития, където може да се види цялото многообразие, целящо задоволяване интересите и предпочитанията на всички.

Политика на Общината е традиционно утвърдилите се събития да се обогатяват с всяка изминала година, както и да се дава възможност за реализация на нови инициативи.

Най-мощни са проявите, свързани с Празника на град Елена, които са през целия месец май, както и Празникът на еленския бут и Медената седянка по еленски.

С творчески ентузиазъм се подготвят фестивалите „Веселие в Елена“ и „Да се хванем за ръце и да тропнем ний хорце“, утвърдиха се Европейските дни на художествените занаяти, провеждани паралелно с фестивала на модерното изкуство „Пъстър балкански свят“. Интерес представлява и връчването на ежегодната литературна награда „Стоян Михайловски“, която през 2019 година получи писателката Теодора Димова.

Еленчани отдават значимото на бележити съграждани – през 2019 г. бе организирана национална конференция по повод 140-годишнината от рождението на Петко Тодоров, ежегодни са поетичните вечери, посветени на Мина Тодорова, както и родовите срещи на потомци от видни еленски родове.

В читалищата е съсредоточен цялостният културен живот на селищата извън общинския център. Основните дейности, които те развиват, са любителско творчество и библиотечно дело. Ежегодните събори на читалищата, които са с домакинство на ротационен принцип, се утвърдиха като истински празник, на който се представят постиженията на всички самодейни групи.

С уникална своя атмосфера се утвърдиха два празника - на мекицата и на шарената черга, народния бит и старите занаяти организирани от НЧ „Съгласие – 2014“ с. Блъсковци, които са доказателство, че и в малките населени места могат да се случват по-мощни културни събития.

За обогатяване на културния живот в общината безспорно имат принос и Музеят на Възраждането, Градската библиотека, училищата и детските градини, Центърът за подкрепа за личностно развитие и Школата по изкуствата.

Туризм

Еленският балкан става все по-гостоприемен и предпочитана целогодишна дестинация за туризъм. Броят на наши и чужди туристи расте с всяка изминала година, а повечето, избрали да прекарат почивката си тук, ползват услугите на Общинския туристически информационен център в Елена. През изминалата година техният брой е близо 5200, с 1000 повече от 2018 г. Преобладават българските туристи, най-вече семейства с деца и организирани групи. Около 140 чужденци са получили услуга от ОТИЦ. През активния летен сезон в помощ на екипа работиха и петима млади екскурзоводи.

Културно-историческото наследство на град Елена буди голям интерес сред посетителите. Природните забележителности в Еленския балкан също привличат туристите. Справка от ОТИЦ показва, че над 860 са проявили интерес към възможностите за екотуризъм в региона. Язовир „Йовковци“, мемориален комплекс „Вълчан войвода“ в Раювци и Христовският водопад са сред най-привлекателните за разходка и отдих.

През последните две години расте популярността на язовир „Палици“ с възможностите за риболов край водното езеро. През изминалата година 628 души са получили информация от ОТИЦ за

текущи и предстоящи събития в общината, засилен е интересът към местните специалитети – еленски бут, млечни продукти, вино, мед и техните производители.

Къщите, вилите и хотелите в Еленския балкан са отворени за гости по всяко време на годината, но най-голямото търсене на места за настаняване е за Празника на еленския бут, Нова година, през месеците юли и август.

През 2019 година са категоризирани 56 (от които 22 са прекатегоризирани) туристически обекта – 41 места за настаняване и 15 (ЗХР). Според вида местата за настаняване са разпределени: 1 - хотел, 6 - семеен хотел, 27 - къщи за гости, 4 - стаи за гости, 3 - бунгала, като общия леглови капацитет е 573. Спрямо категорията на местата за настаняване - 1 обект е с категория „три звезди“, 19 обекта са с категория „две звезди“ и 21 обекта с категория „една звезда“. Заведенията за хранене и развлечения са: 15 на брой с 805 места за сядане. Спрямо вида си са категоризирани като: пивница - 2 обекта, снекбар - 5 обекта, кафе-бар - 1 обект, кафе-аперитив - 2 обекта, ресторант - 2 обекта и ресторант с българска кухня - 3 обекта. С категория „три звезди“ е 1 обект, „две звезди“ - 8 обекта и с категория „една звезда“ - 6 обекта. Реализираните нощувки са 65 837, събрания туристически данък 16 729 лв.

29 446 са посетителите в Музей на Възраждането „Ил. Макариополски“. Приходите от дейността на музея са 57 310 лв., от които 45 299 лв. са от входни такси и беседи, а 12 011 лв. от продажба на рекламни материали. Музейните обекти са посещавани най-много през месеците август, юли, ноември, април и май.

Здравеопазване

Първичната извънболнична медицинска помощ се осъществява от амбулатории – индивидуални практики за медицинска и дентална помощ.

За 2019 г. населението на общината се обслужва от 5 на брой общо практикуващи лекари /ОПЛ/ и 5 лекари по дентална медицина.

Специализираната извънболнична медицинска помощ се осъществява от 11 лекари в гр.Елена. В административния център има две лаборатории.

Системата на спешна медицинска помощ в областта, обхваща: Центрове за спешна медицинска помощ /ЦСМП/ Велико Търново с разкрити 7 филиала: Горна Оряховица, Свищов, Елена, Павликени, Полски Тръмбеш, Стражица и РКЦ във Велико Търново.

Забележка: Източник на информация Регионална здравна инспекция – гр.В. Търново

Стопански /нефинансов/ сектор

Структуроопределящи отрасли на икономиката са промишлеността и търговията. Промислеността се определя от подотраслите: хранително–вкусова промишленост, лека промишленост, производство на селскостопански и специализирани ремаркета, метални изделия. Тя е представена най - вече на територията на град Елена.

Селско стопанство

Територията на община Елена е 671,400 кв. км. Най - голям дял в площоразпределението се пада на горски територии – 55,7% кв. км, земеделските територии заемат - 38,9%.

Физико-географските характеристики на община Елена не предполагат развитие на интензивно земеделие.

Общата площ на земеделската земя е 253 861 декара. От тях 181 034 дка - ниви, 4 793 дка - трайни насаждения, 231 дка - лозя, 43 832 дка - пасища и ливади и 30 709 дка - други.

Основните видове отглеждани култури са царевица, пшеница, ечемик и слънчоглед. Отглеждат се също орехови насаждения, арония, картофи и лимец. За пръв път през стопанската 2018 – 2019 година се сеят коноп и сорго.

Увеличава се броя на животновъдните стопанства. Отглеждат се следните видове животни: говеда, овце, кози, пчелни семейства и коне. Разпределението на животновъдните стопанства е: овцевъдни - 162 бр., говедовъдни - 96 бр., козевъдни - 66 бр., коневъдни - 18бр. и с калифорнийски червеи - 3бр..

Забележка: Източник на информация Общинска служба по Земеделие – гр.Елена

III. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

В тази част на доклада са обобщени резултатите от изпълнението на мерките, предвидени в ОПР за периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2019г. и заложените проекти в Програмата за реализация на ОПР 2014-2020 г. Следвана е структурата на плана – приоритети, специфични цели и мерки.

Приоритет 1: Жизнеспособна местна икономика, осигуряваща устойчив растеж

Специфична цел 1.1 Създаване на среда за подкрепа и насърчаване на малкия и среден бизнес на територията на община Елена

Мярка 1.1.1 Подкрепящи бизнес инициативи

Благодарение на нормалното функциониране на Центъра за информация и услуги на гражданите се поддържа актуална връзката администрация - граждани/бизнес, и граждани/бизнес - администрация.

В полза на местния бизнес работи офисът на СНЦ „МИГ община Елена – Златарица“, който се намира в сградата на Общностния център в гр. Елена. Сдружението е създадено в изпълнение на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014–2020 г. Екипът на СНЦ „МИГ община Елена – Златарица“ работи активно в подкрепа на местния бизнес. През 2019 г. бе обявен прием на проектни предложения по шест мерки: 6.4.2 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности по тематична подпрограма за развитие на малки стопанства“; 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“; 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства по тематична подпрограма за развитие на малки стопанства“; 4.2 „Инвестиции в преработка и маркетинг на селскостопански продукти“; 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малки по мащаби инфраструктура“ и 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природно наследство на селата“.

По марка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства по тематична подпрограма за развитие на малки стопанства“ са одобрени два проекта: „Закупуване на техника за модернизиране и повишаване на производителността и ефективността в стопанство с отглеждане на биологични зеленчукови култури на територията на МИГ община Елена и Златарица“ на фирма „АГРОКРАФТ“ ЕООД на стойност 189040.00 лв. с одобрена субсидия от МИГа - 94520.00 лв.; „Изграждане на селскостопанска сграда за съхранение на селскостопанска продукция и инвентар в ПИ 015032 по КВС в землището на с.Буйновци, м. Златева ливада, общ. Елена и закупуване на селскостопанска техника и оборудване за ферма“ на фирма „СТОЙКОВ АГРО“ ЕООД на стойност 194977.08 лв. с одобрена субсидия от МИГа - 116986.24лв.

По марка 4.2. "Инвестиции в преработка и маркетинг на селскостопански продукти" са одобрени три проекта: "Цех за производство на сурово сушени деликатеси от домашни копитни животни в ПИ 12615.351.30 с. Вълчовци, община Елена" на фирма „Извор-63-Трухчеви“ ЕООД на стойност 195418.24 лв. с одобрена субсидия от МИГа - 97709.12 лв.; "Цех за разфасоване и преработка на мед" на фирма „Диком“ ЕООД на стойност 195412.00 лв. с одобрена субсидия от МИГа - 97706.00 лв.; „Инвестиции за подобряване дейността на „Елена Мес“ ООД“ на фирмата на стойност 78085.00 лв. с одобрена субсидия от МИГа – 39042.49 лв.

По марка 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ са одобрени четири проекта: „Преустройство и оборудване на селскостопанска сграда с идентификатор 30962.109.19.1 в цех за обработка на масивна дървесина" на фирма „Билдмасив“ ЕООД на стойност 65521.00 лв. с одобрена субсидия от МИГа – 48465.75 лв.; „Преустройство на отоплителната система и интегриране на соларна инсталация за БГВ, смяна на 6 бр. врати на баните на хотел „Централ” гр. Елена. Разнообразяване на предлаганите услуги на туристите – организиране на туристически походи с лицензиран планински водач от местното туристическо дружество” на фирма „Славов - 08“ ЕООД на стойност 33415.00 лв. с одобрена субсидия от МИГа – 16707.70 лв.; „Модулна автомивка за миене на автомобили и контейнер за сервизно помещение” на фирма „Диком Солар - Стефан Дойкин“ ЕТ на стойност 262937.00 лв. с одобрена субсидия от МИГа 197202.75 лв. ; "Доставка на оборудване и обзавеждане на офис за куриерски услуги" на фирма „Сънис“ ЕООД на стойност 75132.73 с одобрена субсидия от МИГа - 56349.56 лв.

Марка 1.1.2 Насърчаване на предприемачеството

В СУ "Ив. Момчилов" – гр. Елена е проведено едно обучение за предприемаческа инициатива сред учениците с Джуниър Ачийвмънт България.

Практика в реална работна среда провеждат всички учениците от XI и XII клас на двете професионалните паралелки: горско стопанство и ресторантьорство на СУ „Ив. Момчилов“ – гр. Елена.

Специфична цел 1.2 Създаване на условия за оптимизиране на връзките между първичния сектор и преработващата промишленост за производство на продукти с висока добавена стойност

Марка 1.2.1 Сдружаване и модернизация

Технологичната модернизация е ключов фактор за повишаване на конкурентоспособността и устойчивото развитие на всяко едно предприятие. Тя се постига чрез насърчаване изпълнението на инвестиционни проекти, пряко свързани с внедряването на иновативни продукти, процеси, услуги и технологии.

Марка 1.2.2 Горски ресурси

Събиране и преработка на недървесни горски продукти е дейност, която се осъществява от частни предприемачи. По данни на РИОСВ – В. Търново през 2019 година са получили разрешение за билкоизкупуване пет фирми на територията на община Елена.

„Комбинат горски свят“ ООД – гр.Елена изкупува, преработва и предлага разнообразна продукция от гъби, билки, ядки, сушени плодове и плодови сокове.

Специфична цел 1.3 Създаване на условия за устойчиво биологично земеделие и модерно животновъдство

Мярка 1.3.2 Животновъдство

През 2019г. в системата ИСУН няма регистрирани проекти за модернизация на животновъдни ферми.

Приоритет 2: Развитие на туризма на базата на културно – историческото наследство и природния потенциал на територията

Специфична цел 2.1 Повишаване капацитета на човешките ресурси и подобряване на институционалната рамка на територията на община Елена

Мярка 2.1.1 Човешки ресурси

През 2019 година не са провеждани тематични обучения и консултации в сферата на туризма.

Мярка 2.1.2 Институционална среда

С решение № 28 от 19.12.2019г. на Общински съвет – Елена са определени представителите на община Елена в организацията за управление на Старопланински туристически район.

Обществени обсъждания за проучване очакванията и нагласите на местната общност за посоката на развитие на туризма не са провеждани.

Специфична цел 2.2 Разнообразяване на туристическото предлагане

Мярка 2.2.1 Туристическа инфраструктура

През 2019 година в село Раювци, като туристическа атракция са създадени 16 каменни статуи на български войводи - Капитан Петко войвода, Панайот Хитов, Филип Тотю, Жельо войвода, Индже войвода, Мирчо, Куман, Велко, Момчил, Донка и Румена войвода са част от юнаците, чиито лица влязоха в прочутия вече парк „Раювски кромлех“, станал известен и като българския Стоунхендж, попълвайки Пантеона на българските войводи.

През месец юни 2019 година се състоя доброволна акция за почистване на екопътеката до Марков камък. Екопътеката бе почиствана от храстова растителност и паднали дървета, освежена бе и маркировката ѝ. Бяха направени четири пейки за отдых на туристите, което подобри състоянието на пешеходния маршрут.

Мярка 2.2.2 Разнообразни туристически продукти

Всяка година в Календара на културните и спортните събития на Община Елена влиза ново събитие, а утвърдените се обогатяват и развиват.

За първа година през 2019-а в салона на НЧ „Наука – 1900“ с. Марян се направи празненство по повод Деня на лозаря, Трифон Зарезан, със специалното участие на Винарсна изба с. Марян.

С национален характер бе проведената научна конференция по повод 140-годишнината от рождението на Петко Тодоров. Тържествено бе отбелязана и 140 години от основаването на основното училище в село Константин. През ноември ученици и учители от СУ „Иван Момчилов“ гр.Елена организираха и проведеха поредица от събития по повод 200-годишнина от рождението на своя патрон.

Фестивалите, съборите, тематичните празници са част от живота на еленчани, но са и притегателен фактор за гостите от страната и чужбина. Като основна линия в Европейските дни на художествените занаяти, фестивала на модерното изкуство, Празника на еленския бут и Медената седянка по еленски е съчетаването на традиционност и съвременност.

По отношение на спортните събития-разширява се мащабът на утвърдените, дава се възможност и за нови, каквото е състезанието по ориентиране за купа „Елена“. Възстанови дейността си СКО „Чумерна-83 Елена“ и това слага началото на домакинство за състезания от национален характер.

Мярка 2.2.1 Културно историческо наследство

През 2019 година е извършена хидроизолация и направа на дренаж на обект: „Камбуров хан“ находящ се в АИК „Даскалоливница“.

През м. септември 2018 г. бе подписан договорът за изпълнението на проектно предложение „Култура във вечността“ по 3-та покана на Програма за трансгранично сътрудничество „Interreg V-A Румъния – България“ 2014-2020. Общата стойност на проекта е 1 411 343 евро, а продължителността е 36 месеца. Бенефициент е община Елена, а община Меджидия е партньор. За община Елена са заложили дейности за възстановяване на изгорялото училище в центъра на града и превръщането му в художествена галерия с информационен център. В полуприземния етаж е заложило да има модерни депа и складове за съхранение на ценния фонд от картини и икони на Музеят на Възраждането. На първия етаж ще бъде обособен информационният център и галерия, а на втория ще има само галерия. Предвиждат се още реставрационни помещения, складове, санитарни възли за посетители и персонал. Прилежащите пространства ще бъдат реновирани, а спортната площадка ще се превърне в многофункционално пространство за културни, масови и спортни събития. Освен строителство са включени дейности за културен обмен между партньорите – съвместни пленери, изготвяне на рекламни материали и каталог за популяризиране на двата града.

През 2019 година са проведени две работни срещи на експертите по проекта. Организиран са два пленера - в гр. Елена и в гр. Меджидия. В румънския град са организирани и проведени четири броя ателиета. В гр. Меджидия е организирано и проведено първото издание на фестивала. В края на годината е сключен договор за изработване на стратегия за опазване и популяризиране на културното наследство и насърчаване на културния туризъм; обявена е тръжната процедура за избор на изпълнител за изработката на туристически пакети; избрани са изпълнители и са сключени договори за изработката на промоционални материали – брошури, листовки, банери, билборд и др.; проведена е откриваща пресконференция; избран е изпълнител и е сключен договор за строителството, което реално започва в края на юли 2019 г.

Специфична цел 2.3 Подобряване маркетинга на община Елена като туристическа дестинация

Мярка 2.3.1 Маркетинг на дестинацията

През 2019 година община Елена е представена на четири туристически форума в страната. С подкрепата на Местен съвет по туризъм – гр. Елена се участва на международното туристическо изложение „Ваканция и СПА Експо“ в гр. София през месец февруари. Общината е представена на: международното изложение „Културен туризъм“ гр. Велико Търново през м. април, туристическото изложение „Уикенд туризъм“ в гр. Русе през м. май и Черноморски туристически форум МІСЕ туризъм: фестивали, инсентиви, конференции, изложения“ в гр. Варна през м. октомври.

Регулярни анкетни проучвания се провеждат в Общинския туристически информационен център – гр. Елена.

Приоритет 3: Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж

Специфична цел 3.1 Разширяване на обхвата и подобряване на качеството на предлаганите социални услуги с фокус върху намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване

Мярка 3.1.1 Достъпни и по-качествени услуги

На потребителите в Дневния център за деца и младежи с увреждания, се предоставя активна рехабилитация, психологична и логопедична консултация, възпитателна и педагогическа подкрепа.

Услугата приемна грижа за деца, в риск от изоставяне, продължава да се предоставя. В приемни семейства са настанени 17 деца, от които две са осиновени. Отдел „Закрила на детето“ към „Дирекция Социално подпомагане“ - гр. Елена, продължава да работи с децата за да бъдат върнати в семейна среда.

Грижи в среда, близка до семейната, се предоставят в Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания с капацитет 10 потребители и в Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост в с. Илаков рът с капацитет 12 потребители.

За хора в неравностойно положение през зимните месеци се осигурява социална кухня. През месеците януари и февруари и декември 2019г. 25 лица са се възползвали от услугата.

От услугата по проект „Топъл обяд“ в периода от м. януари до м. април 2019 г. и в периода от м. октомври до м. декември 2019 г. включително са се възползвали 30 самотно живеещи лица, получаващи минимална пенсия.

На 1.07.2019 година е сключен договор за изпълнение на проект “Патронажна грижа в общините Елена, Златарица, Лясковец и Стражица“ по ОПРЧР . Бенефициент е община Стражица, а Елена и останалите общини са партньори. Стойността на безвъзмездната финансова помощ е 333 749,26 лв., а срокът за изпълнение е 15 месеца. Целевата група на проекта са възрастни хора над 65 години с ограничения или невъзможност за самообслужване, както и хора с увреждания и техните семейства. Основните дейности по проекта са: подбор на потребители и персонал за предоставяне на интегрираните услуги; предоставяне на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги; предоставяне на психологическа подкрепа и консултиране; обучение и супервизия на персонала; закупуване на транспортно средство.

Мярка 3.1.2 Устойчива и качествена заетост

По данни на дирекция „Бюро по труда“ – гр. В. Търново икономически активните лица в община Елена са 3568 бр.

Започналите работа за първи път на пазара на труда са 481 лица, по схеми и проекти по ОПРЧР са 21 лица, по програми за заетост по ЗНЗ са 17 лица, по насърчителните мерки за заетост по ЗНЗ са 13 лица.

Услугите за професионално ориентиране са ползвали 34 лица на теми: „Изготвяне на автобиографии“, „Успешно представяне пред работодатели“ и „EURES – мрежата и професионална мобилност в Европа“.

В общинската администрация през 2019 година са били заети общо 40 лица в следните програми за временна заетост: „Помощ при пенсиониране - 2019 - нова“ - 1 лице; „Нова възможност за младежка заетост“ - 1 лице; Проект „Работа“ - 15 лица; „Обучение и заетост на хора с трайни увреждания“ - 11 лица; „Обучение и заетост на хора с трайни увреждания - 2019г.“ - 1 лице;

„Помощ при пенсиониране - 2019“ - 1 лице; „Ние също можем - 2 - 2019г.“ - 5 лица и „Регионална програма - 2019г.“ - 5 лица.

Мярка 3.1.3 Подкрепа за интегриране на маргинализираните общности

Проектите и дейностите, които са реализирани и в подкрепа за интеграция на маргинализираните общности са: „Личен асистент и домашен помощник“, „Детска лятна академия“, Център за ранна детска интервенция на уврежданията, здравните медиатори в с. Беброво и с. Майско и летните училища за бъдещи първокласници в с. Константин и в гр. Елена.

Специфична цел 3.2 Подобряване на доболничната медицинска помощ и грижите за подрастващите на територията на община Елена

Мярка 3.2.1 Достъпно здравеопазване

Предоставяне на непрекъсната медицинска грижа в хосписа в гр. Елена – двадесет и четири часово медицинско обслужване и наблюдение, рехабилитация, наблюдаващ лекар, посещение от личен лекар на много тежко и терминално болни пациенти.

Функциониране на мобилни кабинети за извършване на прегледи в населени места с компактно ромско население и наличие на здравни медиатори – през 2019 година има двама здравни медиатори в с. Майско и в с. Беброво.

Мярка 3.2.2 Повишаване на здравната култура

Благодарение на изпълнявания проект „Услуги за ранно детско развитие в община Елена“, по който целева група са деца от 0 до 7 годишна възраст и техните родители, периодично от медицинските специалисти: стоматолог, педиатър, рехабилитатор, медицинска сестра, акушерка и гинеколог, са провеждани беседи за повишаване на здравната култура, организирани са здравно-информационни кампании. За развитие и формиране на родителски умения са провеждани групови сесии със социални работници и психолог. Като резултат са подобрени профилактичните дейности и сред ромското население.

Проектът цели да обхване и бъдещи родители, които да са наясно с необходимите грижи полагащи се за новородените деца. На следващ етап тези новородени са обхванати от всички тези медицински лица, които полагат необходимите грижи за тях и консултират родителите им. Насърчавано е семейното планиране и отговорното родителство.

Специфична цел 3.3 Подобряване достъпа и повишаване на качеството на образованието и професионалното обучение с цел осигуряване на по-добри възможности за заетост и за повишаване на доходите

Мярка 3.3.1 Висококачествено предучилищно, основно и средно образование

Непрекъснато се въвеждат модерни технологии и използват интерактивните методи и средства в образователния процес във всички училища и детски градини, намиращи се на територията на общината.

Мярка 3.3.2 Професионални умения за придобиване на умения и ученето през целия живот -

По справка на ДБТ – В. Търново, филиал Елена през 2019 година са проведени 2 обучения: „Обществени и граждански компетентности“ и “Озеленяване и цветарство“. Продължителността на първото обучение е четири дни, а на второто два месеца. Общо тридесет лица са преминали обученията за професионална квалификация и преквалификация.

Специфична цел 3.4 Разнообразяване на културния живот на територията с акцент върху условията за изява и разнообразяване на свободното време на младите хора

Мярка 3.4.1 Разнообразяване на културния живот

И през 2019 година в община Елена действаха 19 народни читалища, получили финансиране от държавния и общинския бюджет. Най-богата и разнообразна естествено е дейността в големите населени места - Елена и селата Беброво и Константин. Много хубаво изключение в това отношение прави НЧ „Съгласие – 2014“ в малкото село Блъсковци, където Празникът на чергата, народния бит и старите занаяти и Празникът на мекицата са събития, утвърдили се и влезли в общинския културен календар. Не трябва и да се пренебрегва и певческата група, която постоянно обогатява репертоара си и е желан гост не само в общината.

С изключителен успех премина Детската лятна академия, на която читалищата в Беброво, Константин и Каменари бяха домакини. Два месеца младите хора имаха възможност да творят, спортуват, да се забавляват, като в помощ им бяха секретарите на читалищата.

Успешно преминава и домакинството на три общински читалища – в с. Марян, с. Руховци и с. Костел, в рамките на Балетната академия, организирана от примата на Националната опера доц. Д-р Диляна Никифорова.

Клубове по народни танци, фолклорно пеене и литературно слово действаха в рамките на Детската лятна академия в селата Беброво, Константин и Каменари.

С успех преминават и събитията от Научната лятна академия в село Дрента, където домакинството отново осигурява местното читалище.

Ежегодно творческите самодейни състави обновяват репертоара си, стремейки се да затвърждават изконно традиционното в певческото, танцово и инструментално изкуство с нови, съвременни тенденции. Хубаво е, че в двете танцови формации „Еленика“ и „Самодиви“ се включват и млади хора в ученическа възраст. Множат се и успехите на танцовия състав към НЧ „Напредък – Елена – 1863“ и СУ „Иван Момчилов“ „Балканджийче“. Макар и с по-скромни, но все пак изяви на общинско ниво, са участията на възпитаниците от Школата по изкуствата. Неизменно е и включването в празничния календар на представителите на ЦПЛР – „Кадифе“ и „Балкански ритми“.

НЧ „Напредък – Елена – 1863“ успешно сложи началото на два фестивала, подпомогнати и от Общината - „Веселие в Елена“ и „Да се хванем за ръце и да тропнем ний хорце“.

Всяко читалище, което има самодейна група, взема участие в общински, регионални и областни фестивали и конкурси.

Мярка 3.4.2 Празничност и традиции

Общината е организатор на Европейски дни на художествените занаяти – една проява, която е доказателство за популяризиране на културната идентичност на етнически общности, включително в сферата на традиционните дейности, каквито са занаятите. Паралелно с това събитие са провежда и Фестивалът на модерното изкуство „Пъстър балкански свят“, съчетаващ в себе си традиция и съвременност, както и привличащ интереса на млади и възрастни.

Безспорно най-мощното от Календара на културните събития си остава Празникът на еленския бут – пример за успешното взаимодействие между Община Елена и Местният съвет по туризъм. Хиляди са посетителите и все повече стават, защото организаторите се стремят да задоволяват всеки вкус: богата фолклорна програма от местни и гостуващи състави и индивидуални изпълнители, възстановки, детски забавления и почерпка, състезания.

Също утвърдил се успешно е и Празникът на меда под надслов „Медена седянка по еленски“, който се провежда в края на месец юли. Отново с богата фолклорна програма, осигурена от

провеждащия се същите дни фестивал „Да се хванем за ръце и да тропнем ний хорце“. Възстановки, състезания, дегустации, творчески работилници за деца, оригинално уредени търговски обекти от местните пчелари – всичко това допринася и за увеличаване броя на туристите, предпочели Елена за лятната си ваканция.

Ежегодното връчване на литературната награда „Стоян Михайловски“ се провежда на 24 май и традицията да бъдат отличени големи имена в съвременната българска литература се запазва. Последни лауреати: Теодора Димова, Недялко Йорданов, Христо Медникаров, Георги Мишев, Георги Господинов, Стефан Цанев.

Фестивалът на модерното изкуство „Пъстър балкански свят“ стана възможен след спечелване на проект в рамките на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и на Норвежкия финансов механизъм за периода 2009-2014 година, Програма Бг08, Малка грантова схема „Представяне и достигане до широката общественост на съвременното изкуство и култура. През 2019 година бе четвъртото му издание.

Почти всички читалища спазват обичаите и провеждат Сурвакане, Коледуване, Лазаруване. Това е свързано преди всичко с участие на деца и те са очаквани гости по домовете в града и селата. Лазаруването в град Елена по традиция се изпълнява от девойки към танцова формация „Балканджийче“ с ръководител Йорданка Грънчарова, а коледуването – от сборна група момчета, предвождани от учителите Йордан Минчев и Илка Трифонова. Читалище „Съгласие – 2014“ с. Блъсковци е пример за традиционното зарязване на лозите, НЧ „Наука – 1900“ с. Марян е домакин на празнуването Трифон Зарезан, където организатори са още Община Елена и Винарска изба с. Марян. Този обичай спазват и други читалища, където се устройват и конкурси за най-добро вино.

На Бабинден се отдава почит към жените, помагали при раждане, и това също е повод за припомняне на традициите и привличане на млади хора към живота на общността.

Мярка 3.4.3 Младите хора – основен капитал за развитие на територията

Много добри резултати за трета година даде съвместната работа на МКБППМН, кметствата и читалищата в селата Беброво, Константин, Каменари и Майско. Децата имаха занимания по народни танци, изучаваха стихотворения и народни песни, изработваха керамични и дървени фигури, както и картички. Всичко това разнообрази живота на подрастващите и изпълни ваканцията със съдържание.

Проведените съвместни инициативи с Български младежки червен кръст са: организиране на „Хелюин“ – парти за деца; отбелязване на Световният ден за възпоменание на жертвите от ПТП; благотворителна акция за лечение на дете, отбелязване на 1 декември – Световният ден за борба със СПИН и организиране на коледна акция за събиране на продукти за деца в неравностойно положение.

За осма поредна година за активния туристически сезон община Елена ангажира петима младежи за екскурзоводи към Туристическия информационен център в града.

С решение № 81 от 27 юни 2019г. на ОбС – Елена през 2019 година, трима ученика от СУ „Иван Момчилов“ – гр. Елена са финансово подпомогнати за участието им в световното състезание по креативен дизайн в Ню Йорк, САЩ за периода от 28-31 юли 2019г.

Приоритет 4: Изграждане на техническа инфраструктура, осигуряваща оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението

Специфична цел 4.1 Подобряване на достъпа до основни услуги за населението

Мярка 4.1.1 Общинска пътна мрежа

През 2019 година са извършени ремонтни дейности на следните пътища:

№	Път	Стойност	м
1	Ремонт път VTR 3107 /II-53/ Елена - Майско / Константин - Треновци - Бойковци/	35 121,41	453,50
2	Ремонт път VTR 3104 /II-53/ Елена - Беброво/ - Петковци - Попрусевци	43 902,44	679,90
3	Ремонт сводов мост на път VTR 1079 /III-662/ Елена - Лазарци - Мийковци (ул. Майтанеци)	82 342,19	100,00
4	Ремонт път VTR 3105 /II-53, Елена - Беброво/ - Бялковци	34 146,32	411,50
5	Ремонт път VTR 3087 /III-551/ Елена - Горни Чукани	3 469,26	37,30
6	Ремонт път VTR 3142 /III-551, Средни колиби - Елена - Боевци	43 902,44	531,10

Мярка 4.1.2 Образователна инфраструктура

В сферата на образователната инфраструктура се реализирани следните проекти и дейности:

Реконструкция на сградите на Средно училище „Иван Н. Момчилов“ - гр. Елена с внедряване на мерки за енергийна ефективност“, финансиран съгласно сключен Договор с Държавен фонд „Земеделие“ за отпускане на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони: 2 247 773,33 лв.

По проекта е извършена цялостна енергийна реконструкция на училищния комплекс в гр. Елена, а именно: топлинно изолиране на външни стени, шпакловка с мрежа, грундиране и полагане на силикатна мазилка с цвят по цветно решение и каталог; намаляване на коефициента на топлопреминаване на врати и прозорци чрез подмяна на дървената и метална дограма с нова PVC дограма прозорци входни врати от алуминиев профил; топлоизолация на покриви; топлоизолация на подови плочи под на отопляеми помещения; намаляване на инфилтрацията чрез монтаж на пяна за уплътняване на фугите при монтажа на дограма, врати и прозорци; ремонт и нова

отоплителната инсталация - подмяна и ремонт на цялото старо котелно помещение, нови котли на дървесен чипс и пелети, като се използват старите изградени комини, старото котелно, което първоначално е било на твърдо гориво се ремонтира и преустройва изцяло, като се вкарват новите котли, обособяват се складове за гориво и за отвеждане на изгоряла маса; енергоспестяване по ел. част, подмяна на осветление. Проектът е реализиран, като строежът е въведен в експлоатация. Подадени са искания за плащане към финансиращия орган.

Подмяна дограма на физкултурен салон, медицински кабинет и на западна страна в коридор на втори етаж на ОУ "Отец Паисий" с. Константин на стойност 3 901 лв.;

Ремонт подпорна стена при вход на ОУ "Хр. Ботев" - с. Беброво на стойност 5 016 лв.;

Разширение ОУ "Отец Паисий" - с. Майско на стойност 19 813 лв.

Мярка 4.1.3. Културни паметници и културна инфраструктура

През 2019 година са извършени следните дейности: ремонт на покрив читалище "Надежда-Беброво-1870" на стойност 17 983 лв. и ремонт на читалище "Искра-1900" с. Константин: 17 983 лв.

Мярка 4.1.4. Социална инфраструктура, административни сгради

Санирани и въведени в експлоатация през 2019 г. са две многофамилни жилищни сгради. Многофамилна жилищна сграда (МЖС) с административен адрес 5070 гр. Елена, ул. „Иван Момчилов“ № 97, УПИ I „За комплексно жилищно строителство“ в кв. 121 по плана на гр. Елена. Изпълнени са следните дейности: топлоизолация външни стени; подмяна дограма; топлоизолация и хидроизолация покрив; подмяна стълбищно осветление; направа мълниезащитна инсталация. Общата стойност на инвестициите е в размер на 637 406,22 лв.

МЖС с административен адрес 5070 гр. Елена, ул. „Пролет“ № 1, УПИ I „За комплексно жилищно строителство“ в кв. 109 по плана на гр. Елена. Изпълнени са следните дейности: топлоизолация външни стени; подмяна дограма; топлоизолация таванска плоча; хидроизолация покрив; подмяна стълбищно осветление; направа мълниезащитна инсталация. Общата стойност на инвестициите е в размер на 508 022,43 лв.

Специфична цел 4.2 Подобряване облика на населените места

Мярка 4.2.1 Улична мрежа и улично осветление

През 2019 година са извършени рехабилитационни дейности на следните улици в град Елена и в селата на общината:

№	Улици	Стойност	м
1	Ремонт ул. „Чукани“ - от пресечката на ул. „П. Хилендарски“	80 803,21	821,40
2	Отводняване на ул. „П. Хилендарски“	10 029,62	-
3	Ремонт ул. „Пробуда“	239097,58	100,00
4	Ремонт тротоари ул. „Робовска“	11 725,48	130,00
5	Ремонт ул. „Опълченска“	19 834,87	119,20
6	Ремонт ул. „Ген. Домбровски“	11 763,77	69,00
7	Ремонт ул. „Костовска“	3 580,66	20,00
8	Ремонт ул. кв. Север	9 427,18	50,00
9	Ремонт ул. „Милковци“	14 879,63	209,20
10	Ремонт ул. „Чуката“	23 528,47	175,40
11	Ремонт ул. „Здравец“	17 646,28	147,30
12	Ремонт ул. „Арх. Миланов“	23 528,50	180,70
13	Ремонт ул. „Балкан“	13 234,61	117,90
14	Ремонт ул. „Чумерна“	12 732,61	80,80
15	Ремонт улица между ул. „Ив. Момчилов“ и ул. „Ем. Станев“	7 843,13	50,30
16	Ремонт ул. „Осми март“	23 529,40	129,30
17	Ремонт ул. „Синчец“	14 705,23	96,00
18	Ремонт ул. „Теменуга“	11 763,78	79,20
19	Ремонт ул. „Градинарска“ - с. Константин	5 730,89	733,00
20	Ремонт ул. „Училищна“ - с. Константин	49 487,93	531,00
21	Ремонт на ул. в с. Каменари - от о.т. 57 до о.т. 67	39 024,36	380,00
22	Ремонт ул. към м. Тумбевци	31 952,10	431,00
23	Ремонт ул. „Осма“ - с. Майско	79 890,98	680,00
24	Ремонт улица в с. Руховци - от о.т. 25-54-32	29 268,29	356,4
25	Ремонт улица в с. Марян - от о.т. 41-4а	19 512,13	194,20
26	Ремонт улица в с. Долни Марян	11 707,22	126,00
27	Ремонт улица в с. Чакали - от о.т. 75-92	23 414,50	211,60
28	Ремонт улица в с. Костел - от о.т. 20-59-102	26 341,45	294,40

На 16.05.2019 г. е сключен договор за изпълнение на проект: Реконструкция и рехабилитация на ул. „ Възрожденска“ и тротоари към съществуващи улици в гр. Елена“ по ПРСР. Стойността на безвъзмездната финансова помощ е 615 915,22 лв., а срокът за изпълнение е 36 месеца. Основната дейност по реконструкцията и рехабилитацията на ул.“Възрожденска“ и тротоарите към съществуващите улици в гр. Елена, е съпътствана от дейности по строителен и авторски надзор и консултантски услуги по управление на проекта. Подобекти по проекта: 1: Реконструкция на ул. „Възрожденска” - гр. Елена, вкл. тротоари; 2: Реконструкция и рехабилитация на тротоари към ул. „Крайбрежна“, ул. „Мир“, ул. „Костовска“, ул. „Оборище“, ул. „Опълченска“, ул. „Кършовска“, ул. „Спортист“, ул. „Църковна“, ул. „Кокиче“ и ул. „Стара планина“ в гр.Елена. 3: Реконструкция и рехабилитация на тротоари към ул. „Самуилец“, ул. „Острец“, ул. „Петко Ю. Тодоров“, ул. „Калето“, ул. „Чумерна“, ул. „Неофит Бозвели“, ул. „Георги Сава Раковски“, ул. „Никифор Попконстантинов“, ул. „Паисий Хилендарски“, ул. „Здравец“, ул. „Дойно Граматик“, ул. „Балкан“ и ул. „Генерал Домбровски“ в гр. Елена.

Мярка 4.2.2 Обществени зелени площи, детски площадки и площади

Всяка пролет зелената площ в централна градска част се зацветява с летни цветя и вечно зелени храсти. Поддръжката на цветните площи се извършва от фирма „Глобъл Клинър“ ООД гр. Хасково.

През 2019 г. Община Елена реализира проект на стойност 10 000 лв. в село Константин „Място за отдих на открито“, финансиран от ПУДООС – „За чиста околна среда“ на тема „Обичам природата и аз участвам“.

С реализирането на проекта се почисти терена пред кметството за създаване на кът за отдих, почисти се площта от битови отпадъци, сухи храсти. Пространството се благоустрои като се поставиха 8 броя пейки, 2 маси за пикник, беседка, кошчета за отпадъци. Засяха се вечно зелени храсти и рози.

Изградена е и площадка за скейтборд в гр.Елена на стойност 66 184 лв.

Община Елена подаде проектно предложение по процедура BG 06 RDNP 001 - 7.006 Площи - „Изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от Програмата за развитие на селските райони (2014 - 2020).

Проектното предложение е на стойност 548 688 лв. и е за ремонт и благоустрояване на централния градски площад „Христо Ботев“ в Елена и за ремонт и благоустрояване на съществуващата довеждаща и отвеждаща алейна мрежа до парк „Калето“ над града. Проектът включва цялостна реконструкция на площадното пространство с нова поливна система и видеонаблюдение. Предвидено е да се изгради нов фонтан в центъра, а на „Калето“ да се подмени парковото обзавеждане и реконструират алеите. За финансирането на проекта е получен отказ.

Приоритет 5: Създаване на условия за опазване и подобряване на околната среда и постигане на ефективно използване на природните ресурси

Специфична цел 5.1 Подобряване на екологичната инфраструктура, осигуряваща по добро качество на живот

Мярка 5.1.2 Водоснабдяване

Подменената водопроводна мрежа през 2019 г. е свързана с аварийни ситуации, както следва: подмяна на напорен водопровод с дължина 516 л.м., находящ се от помпена станция към напорен резервоар за с.Майско; подмяна водопровод с дължина 752 л.м., по улица „Градинарска“ с. Константин; подмяна водопровод с дължина 223 л.м., по улица „Пробуда“ гр.Елена; подмяна водопровод с дължина 14 л.м., по улица „Х. Й. Брадата“ гр.Елена; подмяна водопровод с дължина 37 л.м., връзка от с. Илаков рът за с. Хъневци.

Изградената водопроводна мрежа през 2019 г. е 0,067 км. на уличен водопровод находящ се в с.Беброво.

През изминалата 2019 г., по линия на "Водопровод", бяха заложени 2 656лв. за "Захранващ водопровод за с. Вълчовци и с. Майско" (Допълнително водоснабдяване за с. Майско), от тях са усвоени 1 184лв. за заснемане.

Мярка 5.1.3 Отпадъци

През 2019 г. на територията на община Елена са почистени 9 броя нерегламентирани сметища. В населените места: Константин – 2 дка., Яковци – 1 дка., Руховци – 1 дка., Майско – 2 дка., Буйновци – 1 дка., Тодювци – 1 дка. и гр. Елена – 3 бр. по 3 дка. Извършени са планови и контролни проверки за наличие на нерегламентирани сметища на територията на община Елена от експерти на Регионална инспекция по околна среда. От проверките има съставени Констативни протоколи.

И тази година община Елена взе участие в провеждането на националната кампания „Да изчистим България заедно“. Почистени бяха Парк „Калето“ и пространството около двете училища в гр. Елена. Бяха събрани 4 тона отпадъци и депонирани на Регионално депо Велико Търново в с. Шереметя.

Специфична цел 5.3 Сметчаване на последствията от промените в климата

Мярка 5.2.3 Превантивни действия и способност за адаптация

През 2019 г. са почистени следните речни корита: на река „Еленска“ с притоци в централната градска част; на река „Тинева“ в урбанизираната територия на с. Бойковци. Почистени са деретата в урбанизираната територия на с. Константин. Почистени са деретата в с. Яковци и с. Стойчевци. Извършено е почистване на язовирните стени и преливниците (осигурена проводимост) на язовирите „Беброво“, „Палици“, „Константин“, „Червенковци“, „Крумчевци“, „Батаклика“ и язовир „Опитно поле“. Актуализирани са аварийните планове на язовирите в това число и на язовир "Руховци".

Подадено за подновяване и разглеждане е Искането за финансиране на обект: Отстраняване на аварийна ситуация на свлачище на път VTR1079 /III-662/ - Елена - Лазарци - Мийковци при км. 3 + 950, на стойност 338 958,96 лв. до Междуправителната комисия за възстановяване и подпомагане към Министерски съвет с копие до Областен управител на област В. Търново. Към настоящия момент имаме подкрепящо становище от Областен управител на област В. Търново, но не е одобрено за финансиране от Междуправителната комисия за възстановяване и подпомагане към Министерски съвет.

Приоритет 6: Подобряване на институционалната среда в подкрепа на местното развитие

Специфична цел 6.1 Повишаване ефективността в работата на местната власт

Мярка 6.1.1 Нови информационни технологии за по-ефективно управление

Една от основните задачи и дейности на Общинска администрация – Елена е облекчаване и подобряване на административното обслужване на гражданите и бизнеса. Нейната дейност се основава на принципите на законност, откритост, отговорност, достъпност и координация. За изпълнението на тези задачи и основни дейности на администрацията вече няколко години функционира Центърът за информация и обслужване на гражданите. Чрез Центъра за информация и обслужване на гражданите се предоставя обслужване на принципа „едно гише“.

В Община Елена се поддържа Системата за електронен обмен на съобщенията (СЕОС), която е част от електронния обмен на документи между институциите. Адресите на електронна поща на участниците в СЕОС са обявени на интернет страницата на Държавна агенция „Електронно управление“ <https://e-gov.bg/bg/119>.

Към автоматизираната информационна система АКСТЪР на Община Елена се поддържа модула за електронен обмен на документи (ЕОД) - комуникатор, чрез който се подготвят и съхраняват всички съобщения, преминали през него.

Мярка 6.1.2 Развитие на човешките ресурси в общинска администрация

Ежегодно в началото на годината се прави план за обученията, които ще посетят служителите, имащи съответната нужда. Текущо през годината при проявен интерес и възможност служителите според професионалната си област вземат участия по покани в различни обучения и семинари. През 2019 година 12 служители са преминавали обучение по следните теми: „Актуални промени в нормативната уредба за провеждането на конкурси за държавните служители“; „Правен режим на декларациите и конфликта на интереси на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество“; „Ред за подаване на декларации за несъвместимост и въстъпителна декларация за имущество и интереси от общинските съветници и кметовете“; „Ежегодно обучение по здравословни и безопасни условия на труд“; „Подготовка на местните власти за приложението на новата нормативна уредба за защита на личните данни“; Курс за електронно управление на обществените поръчки; „Възлагане на обществени поръчки. Специфики и новости при електронното възлагане“; Обучение във връзка с общинските бюджети; „Актуални промени в Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор“; „Портал за работа в държавната администрация – инструкции за звена човешки ресурси“.

Специфична цел 6.2 Насърчаване развитието на гражданския сектор и партньорството с бизнеса

Мярка 6.2.2 Местната власт - партньор на бизнеса

На 13 юни чрез Областния информационен център е организирана информационна среща за представяне на предстоящи възможности за кандидатстване по програмите, съфинансирани от Европейски структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), вкл. и Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2014-2020 на тема „Възможности за финансиране от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ)“.

Пет информационни срещи организира и екипът на Сдружение „МИГ общини Елена и Златарица“ със земеделски производители, представители на микропредприятия в сферата на производствата и услугите, хора, упражняващи занаят или свободна професия, а също така и представители на кметствата, на читалищата, на детските градини, училищата и неправителствените организации, на общински и социални институции. На срещите заинтересованите страни и потенциалните кандидати са информирани за резултатите от проведените приеми по мерките от Стратегията за водено от общностите местно развитие, за възможностите за финансиране по Програмата за развитие на селските райони 2014-2020, допустимост на кандидатите, дейностите и разходите,

новите моменти и измененията в нормативната база, свързани с подготовка, кандидатстване и оценка на проектни предложения. Информационните срещи в гр. Елена са проведени на:

- 17.05.2019 г. – в зала 211 на общинска администрация Елена - с представители на местна власт, медии, земеделски производители, представители на микропредприятия в сферата на производството и услугите, хора, упражняващи занаят или свободна професия;
- 22.05.2019 г. в Общностен център гр. Елена – със земеделски производители, бизнес и граждански сектор;
- 22.05.2019 г. в НЧ „Напредък” гр. Елена – с представители на НПО и читалища;
- 13.09.2019 г в Общностен център гр. Елена - с местни лидери и бизнес-сектор;
- 12.11.2019 г. в Общностен център гр.Елена - със земеделски производители, представители на НПО, читалища, общини и други.

IV. ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА

1. Мерки за наблюдение и създадени механизми за събиране, обработване и анализ на данните;

Предмет на наблюдение са изпълнението на целите и приоритетите на Общинския план за развитие, организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите за управление и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на Плана.

Наблюдението върху резултатите се осъществява посредством: анализ на резултатите, които са разписани за постигане във всеки един от проектите с външно или собствено финансиране; анализиране на данни от общински регистри за различните публични услуги, предлагани от Общината; набиране на статистическа информация от различни институции и анализ на данните.

В съответствие с чл.91, ал. 2 от ППЗРР, за резултатите от наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се разработва годишен доклад.

2. Преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;

Липсва актуална статистическа информация за всички области на социално-икономическия живот на територията на общината.

Няма механизъм за набиране на информация за реализираните проекти на стопанските субекти на територията на общината – чрез информация предоставена от съответните регионални структури.

Малкото на брой активно действащи НПО.

Основен проблем, свързан с прилагането на Общинския план за развитие, е забавяне стартирането работата на Оперативните програми и ПРСР за периода 2014-2020.

Основна пречка при осъществяване на дейностите на Общинския план за развитие е и, че за подобряване състоянието на инфраструктурата се изисква значителен обем от финансови средства.

През 2019 г. общината продължи работата по обявените процедури по оперативните програми за периода 2014-2020. Привлечен е допълнителен финансов ресурс от договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Реализирани са значителен брой проекти за подобряване условията и качеството на живот на населението на общината.

3. Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на ОПР;

Съгласно Закона за регионално развитие и Правилника за неговото прилагане, кметът на общината и общинският съвет осигуряват информация и публичност на Общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции.

Главната цел на действията за прилагане на принципа за информация и публичност и на принципа за партньорство е да се осигури прозрачност и да се информират заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на местната политика за устойчиво развитие, относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивират заинтересованите страни за активно участие в процеса на реализация.

Общинския план за развитие на община Елена за периода 2014-2020г. е качен на сайта на общината.

В рамките на всеки проект, изпълняван през 2019 г. са предвидени мерки и адекватни действия за информиране и публичност, в т.ч. периодични информационни кампании сред целевите групи, публикации на сайта на общината, пресконференции, публикации в местни, регионални и национални медии.

4. Мерки за постигане на необходимото съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми на територията на общината, вкл. мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптация към вече настъпилите промени;

С цел осигуряване на информация и постигане на съответствие между Общинския план за развитие и секторните политики на общината, разработването на секторни стратегически документи се извършва в контекста на приоритетите на ОПР 2014-2020г. В допълнение, програмирането и изготвянето на проектни предложения в различните сектори се синхронизира и обосновава, както със съответната секторна политика, така и със заложените приоритети в ОПР за периода 2014-2020 г.

Всяка една секторна политика, план или програма се разработва в съответствие с мисията и визията на Община Елена формулирани в ОПР 2014-2020г.

За постигане съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми на територията на общината, мерките, които се предприемат са: разглеждане на предложения от заинтересованите страни в постоянните комисии на Общинския съвет и внасяне на предложения за решения от ОбС; актуализиране на приетите от Общинския съвет – наредби, стратегии, концепции, програми, планове и др. в съответствие с целите и мерките предвидени в ОПР.

Необходимо е по отношение на секторите политики да се прилага механизъм на мониторинг, контрол и отчитане на резултатите от изпълнението им, като тези резултати намират отражение и при годишното отчитане на изпълнението на ОПР.

5. Мерки за прилагане принципа на партньорство;

В процеса на управление на политиките за регионално развитие са въвлечени разнородни по своите интереси и функции заинтересовани страни - институции, организации, административни звена, общности (групи) от различни юридически и физически лица, които имат конкретен интерес във връзка с реализацията на публична политика/план. С помощта на партньорството може да се осъществи целенасочено взаимодействие между тях, което ще гарантира успешното развитие на дейността.

Работата в партньорство не означава само информирани или консултиране. Преди всичко означава съвместно вземане на решения и съвместни действия за изпълнение на тези решения. Решения, които първоначално са общоприети от мнозинството партньори, имат висока обществена подкрепа в процеса на реализацията.

Поради ограничения брой неправителствени организации, основните партньори в изпълнението и наблюдението на ОПР са: общинска администрация, читалища, училища и детски градини, групи от хора и част от бизнеса.

В процеса на реализация на ОПР се прилага принципа на партньорство най – вече в областта на реализация на проекти от общинско значение. Това са предимно проекти в областта на културата, туризма, спорта, младежките дейности и социалните услуги.

6. Изпълнение на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на ОПР и развитието на областната стратегия за развитие;

Общинският план за развитие на общината е разработен в съответствие с изискванията на Закона за регионалното развитие. Пряко кореспондира с Областната стратегия за развитие на област Велико Търново и индиректно с Регионалния план за развитие на Северен централен район. ОПР е съобразен с Концепцията за пространствено развитие на общината.

По долу в таблицата са дадени проекти изпълнени или в процес на изпълнение през 2019 г., допринасящи за постигане на приоритетите и развитието на Общинския план за развитие и на Областната стратегия за развитие:

Проекти на територията на общината	Общински план за развитие	Областна стратегия за развитие
	Приоритет	Приоритетна област
Субсидии по ЕФГЗ и ЕФРСР на земеделски производители Разпределение на масиви – ниви, пасища и мери, трайни насаждения	Приоритет 1.Жизнеспособна местна икономика, осигуряваща устойчив растеж	Приоритетна област 1: Инвестиции за растеж и заетост
Проект: Стратегия за водено от общностите местно развитие на СНЦ „МИГ общини Елена и Златарица“ по ПРСР	Приоритет 1.Жизнеспособна местна икономика, осигуряваща устойчив растеж	Приоритетна област 1: Инвестиции за растеж и заетост
Проект „Култура във вечността“ по програма Трансгранично сътрудничество Румъния – България	Приоритет 2.Развитие на туризма на базата на културно – историческото наследство и природния потенциал на общината	Приоритетна област 2: Устойчив туризъм
НП „Заетост и обучения на хора с трайни увреждания “	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 1: Инвестиции за растеж и заетост
Регионална програма 2019	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 1: Инвестиции за растеж и заетост
НП“Помощ за пенсиониране -	Приоритет 3. Подобряване на	Приоритетна област 1:

2019“	социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Инвестиции за растеж и заетост
“Нова възможност за младежка заетост“	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 1: Инвестиции за растеж и заетост
Проект „Ние също можем - 2“-2019	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 1: Инвестиции за растеж и заетост
Проект „Работа“	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 1: Инвестиции за растеж и заетост
Проект „Обучение и заетост на хора с трайни увреждания - 2019“	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 1: Инвестиции за растеж и заетост
НП“Помощ за пенсиониране – 2019- НОВА“	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 1: Инвестиции за растеж и заетост
Проект „Осигуряване на топъл обяд в община Елена“	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 5: Управление и услуги в помощ на населението и бизнеса
Проект „Приеми ме“ 2015	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 5: Управление и услуги в помощ на населението и бизнеса
Проект „Услуги за ранно детско развитие в община Елена“	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 5: Управление и услуги в помощ на населението и бизнеса
Проект „Патронажна грижа в община Елена, Златарица, Лясковец и Стражица“ по ОПРЧР	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 5: Управление и услуги в помощ на населението и бизнеса
Проект „Реконструкция на сградите на Средно училище „Иван Н. Момчилов“ - гр. Елена с внедряване на мерки за енергийна ефективност“ по ПРСР	Приоритет 4. Изграждане на техническа инфраструктура, осигуряваща оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението	Приоритетна област 4: Инфраструктура
Ремонт на читалище в с. Константин и ремонт на покрив на читалището в с. Беброво	Приоритет 4. Изграждане на техническа инфраструктура, осигуряваща оптимални условия за развитие на	Приоритетна област 4: Инфраструктура

	икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението	
Проект: Саниране на многофамилни жилищни сгради в гр.Елена, по НПЕЕМЖС	Приоритет 4. Изграждане на техническа инфраструктура, осигуряваща оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението	Приоритетна област 4: Инфраструктура
Изграждане на площадка за скейтборд	Приоритет 4. Изграждане на техническа инфраструктура, осигуряваща оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението	Приоритетна област 4: Инфраструктура
Проект „Място за отдых на открито“ с. Константин по Национална кампания „Чиста околна среда 2019“ на тема „Обичам природата – и аз участвам“	Приоритет 4. Изграждане на техническа инфраструктура, осигуряваща оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението	Приоритетна област 4: Инфраструктура
Ремонт на пътища: път VTR 3107 /II-53/ Елена - Майско / Константин - Треновци - Бойковци;/ път VTR 3104 /II-53/ Елена - Беброво/ - Петковци – Попрусевци; Ремонт сводов мост на път VTR 1079 /III-662/ Елена - Лазарци - Мийковци (ул. Майтанеци); Ремонт път VTR 3105 /II-53, Елена - Беброво/ - Бялковци; Ремонт път VTR 3087 /III-551/ Елена - Горни Чукани; Ремонт път VTR 3142 /III-551, Средни колиби - Елена – Боевци.	Приоритет 4. Изграждане на техническа инфраструктура, осигуряваща оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението	Приоритетна област 4: Инфраструктура
Ремонт на улици в град Елена: Ремонт ул. „Чукани“ - от пресечката на ул. „П. Хилендарски“; Отводняване на ул. „П. Хилендарски“; Ремонт ул. „Пробуда“. Ремонт тротоари - ул. „Робовска“; Ремонт ул. „Опълченска“ Ремонт ул. „Ген.	Приоритет 4. Изграждане на техническа инфраструктура, осигуряваща оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението	Приоритетна област 4: Инфраструктура

<p>Домбровски“ Ремонт ул. „Костовска“; Ремонт ул. кв. Север; Ремонт ул. „Милковци“; Ремонт ул. „Чуката“; Ремонт ул. „Здравец“; Ремонт ул. „Арх. Миланов“; Ремонт ул. „Балкан“; Ремонт ул. „Чумерна“; Ремонт улица между ул. „Ив. Момчилов“ и ул. „Ем. Станев“; Ремонт ул. „Осми март“; Ремонт ул. „Синчец“; Ремонт ул. „Теменуга“.</p>		
<p>Ремонт на улици в селата: Ремонт ул. „Градинарска“ - с. Константин; Ремонт ул. „Училищна“ - с. Константин; Ремонт на ул. в с. Каменари - от о.т. 57 до о.т. 67; Ремонт ул. към м. Тумбевци; Ремонт ул. „Осма“ - с. Майско; Ремонт улица в с. Руховци - от о.т. 25-54-32; Ремонт улица в с. Марян - от о.т. 41-4а; Ремонт улица в с. Долни Марян; Ремонт улица в с. Чакали - от о.т. 75-92; Ремонт улица в с. Костел - от о.т. 20-59-102.</p>	<p>Приоритет 4. Изграждане на техническа инфраструктура, осигуряваща оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението</p>	<p>Приоритетна област 4: Инфраструктура</p>
<p>Проект BG05M20P001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“ 2019 – 2020 по ОПНОИР, изпълняван: от СУ „Иван Момчилов“ гр.Елена; ОУ „Хр. Ботев“ с. Беброво; ОУ „Отец Паисий“ с. Константин; ОУ „Отец Паисий“ с. Майско;</p>	<p>Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж</p>	<p>Приоритетна област 3: Наука, образование и иновации</p>
<p>Проект „Квалификация на педагогическите специалисти“ по ОПНОИР от СУ „Иван Момчилов“ гр. Елена</p>	<p>Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж</p>	<p>Приоритетна област 3: Наука, образование и иновации</p>
<p>Национална програма „Иновации в действие”, изпълняван от НУ „Ил. Макариополски“ гр. Елена</p>	<p>Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж</p>	<p>Приоритетна област 3: Наука, образование и иновации</p>
<p>Национална програма „ИКТ” – интернет свързаност и електронен дневник, изпълняван от НУ „Ил. Макариополски“ гр. Елена</p>	<p>Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж</p>	<p>Приоритетна област 3: Наука, образование и иновации</p>
<p>Национална програма „Заедно в грижата за ученика“ Модул 1 „Осигуряване на условия за</p>	<p>Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж</p>	<p>Приоритетна област 3: Наука, образование и иновации</p>

системно проследяване на личните постижения на учениците чрез създаване на индивидуално портфолио“, изпълняван от НУ „Ил. Макариополски“ гр. Елена		
Проект BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“ по ОПНОИР , изпълняван от: НУ „Ил. Макариополски“ гр. Елена; ОУ „Хр. Ботев“ с. Беброво	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 3: Наука, образование и иновации
НП“ИКТ в системата на предучилищното и училищно образование“, изпълняван от: ДГ “Радост“ гр. Елена, ДГ „Мир“ с. Каменари, ДГ „Щастливо детство“ с. Константин	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 3: Наука, образование и иновации
Проект BG05M2OP001-3.005-0004“ Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ изпълняван от ДГ „Мир“ с. Каменари, ДГ “Приказен свят“ с. Майско, ДГ „Щастливо детство“ с. Константин, ДГ “Вяра, Надежда и Любов“ с. Майско	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 3: Наука, образование и иновации
НП „Развитие на системата на предучилищното образование“, изпълняван от ДГ “Приказен свят“ с. Майско, ДГ „Щастливо детство“ с. Константин	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 3: Наука, образование и иновации
НП“Успяваме заедно“ изпълняван от ДГ “Приказен свят“ с. Майско	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 3: Наука, образование и иновации
Проект BG05M2OP001-2.010-0001 „Квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти“, изпълняван от ДГ „Мир“ гр. Елена , ДГ “Приказен свят“ с. Майско	Приоритет 3. Подобряване на социалната и културна среда за приобщаващ растеж	Приоритетна област 3: Наука, образование и иновации

7. Резултати от извършени оценки към края на съответната година

От изложените факти и данни за изпълнението на ОПР може да се обобщи, че през 2019 година са постигнати добри резултати. Видно е, че в различни сектори и направления, се очертават трайни тенденции на изменение в положителна насока, свързани с подобряване на инфраструктурата, разширяване на социалните услуги и подпомагане развитието на бизнеса.

Увеличен е броят на предоставените социални услуги, обогатен и разнообразен е културният живот, подобрена е образователната инфраструктура.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО

Отчетния период се характеризира с реализирани значителен брой дейности за подобряване условията и качеството на живот на населението на общината.

Следва да се има предвид, че в настоящия доклад са отчетени само и единствено проектите, предприетите и реализирани дейности, имащи пряка връзка с ОПР 2014-2020.

В Общината е създадена добра организация за прилагане и изпълнение на Общинския план за развитие 2014 - 2020 г. от гледна точка на съпоставимост между планирани и реализирани проекти и действия, вътрешен мониторинг и контрол.

Заклучението, което може да се направи след преглед на настоящият доклад е, че дейностите на общинската администрация кореспондират с Общинския план за развитие на община Елена 2014-2020г. и следват заложените стратегически намерения общината да се превърне в проспериращ туристически район с национално значение, осигуряващ привлекателна среда за учение, реализация и природосъобразен живот на основата на устойчиво развитие на туризма, биологично земеделие и съхранено културно-историческо наследство, посредством инвестиране в инфраструктурата, човешките ресурси и туризма, с помощта на финансовите средства на ЕС, държавните и общински средства.

Независимо от съществуващите проблеми, свързани с ограничените финансови ресурси, за постигане на ефективно изпълнение на ОПР 2014 - 2020 г., Общината използва целия си потенциал за максимално оползотворяване на различните възможности за финансиране – национално и от европейските фондове.